T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

7/6237

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/ 461-9463 01 NİSAN 2002
KONU :Kütahya Milletvekili
Sayın Emin KARAA'nın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 15.03.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13828 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sayın Emin KARAA'nın 7/6237-13848 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Oktay VURAL
Ulaştırma Bakanı

EK:
1 Cevap formu(3 Sayfa)

7/6237

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN EMİN KARAA'NIN 7/6237-13848 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

Son yıllarda dünya çok büyük ekonomik sıkıntılar yaşarken, buna bağlı olarak ülkemiz çok daha ağır bedeller ödeyerek, tüm toplum olarak bu yükün altından kalkmaya, IMF ve Dünya Bankasından gelecek kredilerle nefes almaya çalışmaktayız.

Ocak 2000 de çıkan yasa ile "Türkiye'de faaliyet gösterecek GSM operatörlerinin, diğer operatörlerle yapacağı ulusal dolaşım hakkındaki, 4502 sayılı Kanuna" istinaden;

Mart 2001 tarihinde Telekom İtalia Mobile (TİM) ile İş Bankası ortaklığında İş-Tim kurularak, Ekim 2000 de İş-Tim'in (Aria), Ulaştırma Bakanlığı ile GSM 1800 lisans sözleşmesinin imzalandığı ifade ediliyor.

Türikiye'ye bu ekonomik krizde 4 milyar dolarlık yatırım yapan Aria'nın Genel Müdürünün, gazetenin başlığında da belirtildiği gibi isyan ettiren,

1-Abone sayısının 700 bini, baz istasyonunun da 2100'ü geçtiği söylenen, üçüncü GSM operatörü Aria'nın, 4502 sayılı yasanın 6. maddesine dayanarak, "Mobil telekomünikasyon, data veya Kurum'un (Telekomünikasyon Ast Kurumu) belirleyeceği diğer hizmet ve altyapı işletmecileri, aynı anda diğer işletmecilerin kendilerine ait ekipmanların kendi telekomünikasyon sistemleri üzerinden de çalışabilmesine izin verilmesine yönelik yapacakları makul, ekonomik açıdan oranlı ve teknik açıdan imkan dahilindeki roaming taleplerini karşılamakla yükümlüdür" demesine rağmen Turkcell ile Telsim'in yasa hükmü ve taahhütlerinin gereğini yerine getirmedikleri iddia edilmektedir, bu iddiaların doğruluk payı nedir?

2-Bu iddialar doğru ise, yukarıda isimleri zikredilen GSM operatörleri yasalar gereğince sorumluluklarının yerine getirmeleri için uyarılmış mıdır?

3-Aria Genel Müdürü; "Her gün 10'larca yabancı yatırımcı ve bankalardan bana görüşme talebi geliyor. Bizim Türkiye'de yaptığımız yatırımlarla ilgili görüşlerimizi, tecrübelerimizi öğrenmek istiyorlar. Bu yabancı yatırımcılar ve uluslar arası bankalar sadece Türkiye'de mevcut kanunlarla değil, bu kanunların ne ölçüde uygulandığı konusunda da bilgi edinmek istiyorlar" diyerek bir nevi yabancı sermayenin ülkemize gelmesinin de referansı olmuyorlar mı? Bu Genel Müdürün gazete aracılığı ile dile getirdiği sıkıntılarının çözümlenmesi konusunda bu güne kadar neler yapılmıştır? Hangi adımlar atılmıştır?

CEVAP:

Ulaştırma Bakanlığı ile Telecom İtalia Mobile-İş Bankası A.Ş. ortaklığı olan İş-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. arasında akdedilmiş olan İmtiyaz Sözleşmesinin 33 üncü maddesi; **"İşletmeci, ulusal dolaşım yapabilmek amacıyla, Türkiye'deki diğer lisanslı GSM şebekeleriyle sözleşme yapabilir. Roaming anlaşması ve bununla ilgili ekonomik koşullar, imzadan önce görüşü alınmak üzere Bakanlığa sunulacaktır"** hükmünü amirdir.

./..

406 Sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 4502 sayılı Kanunla değişik 10 uncu maddesinde; **"Bu madde hükümleri dahilinde, mobil telekomünikasyon..... işletmecileri,..... makul, ekonomik açıdan oranlı ve teknik açıdan imkan dahilindeki roaming taleplerini karşılamakla yükümlüdürler.....Kurum;.....roaming anlaşmalarının tabi olduğu ayrıntıları gösteren yönetmelikler çıkarır ve ....roaming ile ilgili anlaşmaların telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesinde ve altyapının işletiminde serbest rekabeti engelleyici sonuçlara yol açmayacak tedbirleri alır..."** hükümleri yer almaktadır.

Bu kapsamda, İş-Tim A.Ş., 1 Mart 2001 tarihli yazısı ile Telekomünikasyon Kurumuna başvuruda bulunarak, ulusal dolaşım (roaming) konusunda Telsim A.Ş. ve Turkcell A.Ş. ile aralarında ulusal dolaşım anlaşması yapılmasına yönelik olarak devam etmekte olan sözleşme görüşmelerinin ilgili işletmecilerin olumsuz tutumu nedeniyle yavaş yürüdüğünü belirtmiş ve ulusal roaming anlaşmasının yapılmasını teminen, Kurumun gerekli müdahalede bulunmasını ve tarafların bir araya getirilerek konunun çözüme kavuşturulmasını talep etmiştir.

Telekomünikasyon Kurumu; tarafların aralarında yaptıkları yazışmaları ve konuya ilişkin diğer bilgi ve belgeleri incelemesi soncunda; anlaşmazlık halinin sabit olduğu ve 11.04.2001 tarih ve 2001/143 sayılı Kurul Kararı ile belirlenen **"Ulusal Dolaşım İle İlgili Anlaşmazlıklarda Uygulanacak Uzlaştırma İşlemine İlişkin Usul ve Esaslar"** gereğince , taraflar arasında ulusal dolaşım anlaşmasının (verilebilecek ek süreler hariç) dört hafta içerisinde gerçekleştirilmesine, aksi taktirde uluslararası uygulamalar da gözönüne alınarak Kurum tarafından belirlenecek hüküm ve koşullar çerçevesinde söz konusu anlaşmanın temin edilmesine karar vermiş ve 07.05.2001 tarihinde ilgili işletmecilere tebliğ etmiştir.

Ancak, **"Usul ve Esaslar"** ile verilen süre zarfında taraflar arasında bir anlaşma sağlanamaması üzerine, Telekomünikasyon Kurumu başkanlığında tarafların katılımıyla gerçekleştirilen bir dizi toplantılarda anlaşma sürecinin çıkmaza girdiği temel konular tartışılmış, taraflar uzlaştırılmaya çalışılmış ve son olarak taraflardan ulusal dolaşım anlaşmasının yapılmasına yönelik nihai teklifleri alınmıştır. Bu toplantılar sonucunda, tarafların teklifleri arasındaki (özellikle fiyat farkı) farkın çok büyük olması ve taraflar arasında karşılıklı müzakere yoluyla bir anlaşma tesis edilemeyeceğinin kesinlik kazanması üzerine, 12.10.2001 tarih ve 2001/332 sayılı Kurul Kararı ile **"GSM-900 ve GSM-1800 İşletmecileri Arasında Makul, Ekonomik Açıdan Oranlı ve Teknik Açıdan İmkan Dahilindeki Bir Ulusal Dolaşım Anlaşması İçin Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Belirlenen Hüküm ve Şartlar"** 18.10.2001 tarihinde Kurumca taraflara tebliğ edilmiştir.

Yapılan tebligatta, 406 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde öngörülen Ulusal Dolaşım talep hakkının söz konusu Kurul Kararı ile belirlenen **"Hüküm ve Şartlar"** çerçevesinde kullanılması halinde; Turkcell A.Ş. ve Telsim A.Ş. bakımından yasal ulusal dolaşım yükümlülüğünün doğmuş sayılacağı, söz konusu **"Hüküm ve Şartlar"** dahilinde taraflar arasında ulusal dolaşım anlaşmasının en geç 15.11.2001 tarihine kadar imzalanması ve ulusal dolaşımın en geç 17.12.2001 tarihine kadar başlatılması hususları taraflara bildirilmiştir.

İş-Tim A.Ş. söz konusu hüküm ve şartlar dahilinde bir ulusal roaming anlaşması imzalamayı kabul ederek Turkcell A.Ş. ve Telsim A.Ş. firmalarını sözleşme görüşmelerinde bulunmaya davet etmiş, ancak gerek Turkcell A.Ş. gerekse Telsim A.Ş. Kurum tarafından belirlenen **"Hüküm ve Şartlar"** doğrultusunda ulusal roaming anlaşmasını imzalamayı reddetmiş ve Kurum kararı aleyhine sırasıyla Ankara 4 üncü ve 5 inci Asliye Hukuk Mahkemelerine başvurarak 12.11.2001 ve 25.11.2001 tarihlerinde ihtiyati tedbir kararı aldırtmışlardır. Telekomünikasyon Kurumu, ihtiyati tedbir kararlarının kaldırılması istemiyle aynı mahkemeler nezdinde yaptığı başvurular sonucunda Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 05.12.2001 tarihli kararı ile Turkcell bakımından ihtiyati tedbir kararının kısmen kaldırılmasına; Ankara 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13.12.2001 tarihli kararı ile Telsim bakımından ihtiyati tedbir kararının Ulaştırma Bakanlığı yönünden kaldırılmasına, Telekomünikasyon Kurumu açısından ise ihtiyati tedbir kararına itirazın reddine karar verilmiştir.

Bu kararlardan sonra, Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanan **"Ulusal Dolaşım (Roaming) Anlaşması Yapılması ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"** 08.03.2002 tarih ve 24689 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi **"Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce başlatılan uzlaştırma süreci hangi aşamada ise, bu Yönetmelik hükümlerine göre devam ettirilir ve bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış bulunan bütün işlemler, düzenlenmiş olan belgeler ve vuku bulan müzakereler bu Yönetmelik kapsamında geçerliliklerini korumaya ve hüküm doğurmaya devam eder"** hükmüne göre, Yönetmelikten önce başlatılmış olan süreç geçerliliğini korumaktadır. Bu hüküm ve 406 sayılı Kanunun 4502 sayılı Kanunla değişik 10 uncu maddesinin Kurula verdiği yetkiye göre; bugün itibariyle Turkcell A.Ş. ve Telsim A.Ş. bakımından Ulusal Dolaşım Yükümlülüğünün doğduğuna ve bu kapsamda Ulusal Dolaşım Yükümlülüğünün yerine getirilmesine yönelik bir Ulusal Dolaşım Anlaşmasının en geç 30 gün içinde imzalanması hususunun taraflara tebliğine Telekomünikasyon Kurumu'nca kararlaştırılmıştır.

Yapılacak tebligatı müteakip Turkcell A.Ş. ve Telsim A.Ş. tarafından Ulusal Dolaşım Yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, Yönetmeliğin 17. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanabilecektir.